

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÚPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Fő piacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasábos petit-
soronként 5 krjával
számítatnak.

Az ország első vármegyéje!

Debreczen április 16.

Mivelhogy Pestvármegye szakértői és írástudói az önálló vámterület mellett szavaznak és Sopron városának átíratát, a modern kar lovagias erényeihez hűen, a műveltség színvonalán álló tolerancia s a mások véleménye iránt tartozó tisztelettel visszautasítják, az ellenzéki lapok Pestvármegyét az ország első vármegyéjének ezennel elismerik s az ellenzéki műveltség és stylus robobánjává fölavatják. Mi pedig teljes szívünkkel a leg-összintébb humorral kívánjuk, hogy az emberi kor legvégső határáig, ezen tuszi barátkozás rózsás felhőt csalódás és hűtlenség ne bolygassa, hanem az egymás kebelére hajtott fejekkel, az egymás ábrázatán elmerengő tekintettel s az egymás szemében föltalált menyországgal imádhassák hadurát, ki a „hazaszeretnek“ nevezett érzelmet, egyes egyedül és kizárólag az ellenzék számára teremtette!

Sajnos! Nem vagyunk eléggé tájékozva ezen kizárólagos hazafiak nemzetgazdasági szakértelme, kivált pedig a vámkérdés beható tanulmányozásának sikerei fölül, csupán annyit tudunk, hogy Kolozsvári Kiss István uram, a pesti gyűlés szónokainak egyike, az első vármegyének nevezetességei és szaktudásai közé tartozik.

A vámkérdés, persze hogy nem is

olyan nagy dolog, már t. i. hogy ahhoz érteni ne lehetne. Egyáltalában nem boszorkány-mesterség. Hogy pedig az ellenzék azért lenne ellenzék, hogy még az ilyesmihez se értsen, hogy az ellenzéki ember azért lenne ellenzéki ember, hogy ne ellenkezze? Hát ezt felőlük feltételezni merő imfámia!

Meg kell majd csak nézni, az április vagy május, nem tudom én huszonhányadikára össze szakértelmezett szélsőbali népgyűlést! A szoboszlói és hajduböszörményi, vámos pécsi és hadházi egyetemekről kikerült máskülönben igen tudós és igen tisztelt polgártársainkat: úgy fognak kinézni, mint az élet. Egy két hizott lábas jószágot mindenikük lehibbant úgy karácsony táján, s hogy nem két forint ötven krajczárért veszi a sonka kilóját, meglátszik rajtuk. Ez ne értene a vámkérdéshez? Ez ne tudná hogy hány krajczárt kell fizetni lóért, tehénért, borjuért a debreczeni sorompó előtt? Ez ne értené meg Kossuth Ferencz algebráját? Sőt meg is magyarázza Kossuth Ferencznek, ha netalán saját vámtudományi szakértelme fölül kételyei támadnának.

Szóval: lesz itt április vagy május nem tudom én huszonhányadikán olyan beható helyeslése és megtapsolása a szélsőbali szónoki érveléseknek, hogy azt a szakértelmet látni öröm lesz!

És mindezekből hogyan következnek

hogy Magyarország első vármegyéje Pest, mivelhogy a kebelében vagyon Budapest! A legbüszkébb könyvárus sem hitetheti el magával jobban, hogy mindazokat a könyveket, melyeket árul, ő írta, vagy legalább is agyvelejében érzi, hogy mi van bennük, Budapest tudós-társaságainak, egyetemeinek, szakembereinek, parlamentjének és józsetvárosi függetlenségi körének stb tudományát, Pestvármegye is agyvelejében érezvén, az ő elsőbbségével, hogy ne ékeskednek és hogy ne hitetné el magával az ő mérhetlen bölcsességét, mivel hogy azt állítják fölöle még: — az ellenzéki lapok is!

De már ez előtt a részrehajlatlan és minden pártszínezettől ment kritika előtt meg kell hajolni mindenkinek. Nem is titkolhatjuk el ama kapacitáló mély benyomást, melyet reánk a Kossuth Ferencz, Prónay Dezső és Gulner Gyula, köztudomásulag elismert szakemberek szónoklatai gyakorlottak és igen nagy meütközéssel vesszük, hogy Tahy István volt alispánjelölt, kamarás urat nem hallottuk.

A helyesléseknek és az általános nagy tetszésnek, hosszantartó éljenzésnek, mely a határozatok kimondását kísérte, nagy értékét, minden további megfontolás nélkül elismertük s föltesszük a másod, harmad, negyed és tized stb. rangu megyékről, hogy elismerésünket, az az

TÁRGZA.

Bianca.

— Olasz novella. —

Irta: **F. De Roberto.**

(Folytatás.)

Es azután? Hogyan is végződött? Hogyan folytatódott, nem emlékezett többé semmire.

Vajjon ugyanazon az uton tért-e vissza? Alighanem, annyi bizonyos, hogy nemsoká ott állt ismét a kocsija mellett, anélkül, hogy tudta volna, mért áll ott, mért kell felszállnia, mért kell távoznia.

Az ostor nagyot csattant a levegőben, a lovak megmozdultak, midőn egyszerre éles sikoltás hangzott fel.

— Megállj, megállj! kiugrott a kocsiból és mint az őrült namodott vissza a hegyi ösvényen.

Még egyszer meg kell őt látnia. Lehetetlen őt így elhagyni. Kerüljön bár az életébe, kerüljön bár mindkettőjük életébe, még egyszer kell őt látnia, ha csak egy pillanatig is... Hanem a rácsos kapu be volt zárva.

— Bianca! kiáltott fel, Bianca. A név elhangzott a tikkasztó délutáni hőség csendjében.

— Bianca! At akart mászni a falon,

ruháját, kezét és arcát megtépték a tüskék és lezuhant.

Bianca! Még egyszer összeszedte az egész erejét, hogy felkeljen és fejjel nekirohanjon a vasrácszatnak...

Roberto Berni hirtelen felszökött a székeről. Az emlékek oly elevenen követék egymást, mintha most e pillanatban történnék. Minden, a mire sűrű fátyolt borított a mult, kézzelfoghatóan állt újra előtte és elfojtotta a lélegzetét, ki kellett nyitnia az ablakot, hogy meg ne fulladjon.

Igy vesztette volt el őt. Másnap reggel még egy sürgőnyt kapott. Csak két szót: „Isten veled.“

Es azután. Még néhány levél érkezett, mind hosszabb időközökben és ő nem tudta, hogy juttasson hozzá választ. Egyetlen egy szót se intézhetett többé hozzá. Aztán hosszú hónapokon át nem adott Bianca életjelet magáról.

Vége egy este ott olvasta a szörnyű hirt a „Gil Blas“ „Nouvelles et echos“ czimű rovatában, egy párisi botrány és egy új társadalmi regényre való felhívás között:

— Nous venons d'apprendre la mort de Mme Bianca de Feyolles, femme de M. lecomte Léopold de Feyolles, décédée en son chateau en Bretagne de suite d'une maladie de coeur.

Betéve tudta a rettenetes szavakat,

de azért újra az íróasztalhoz lépett és kezdte bolygatni a fiókjait.

Hisz ott van még a „Gil Blas“ ama gyászpéldánya, megsárgultan, gyűrődötten, szaggatott szélekkel. Óvatosan teregette szét és a hogy elolvasta a nevet, az elhunyt istenített nevet, heves zokogásban tört ki.

Reszkető ajakkal, fájdalmasan sikoltott fel: Bianca, Bianca! és csókjaival és könyeivel árasztotta a papírt.

Es a neje képe újra feltűnt előtte. Vajjon mit akar tőle? Hisz tudja, hogy ez volt az ő szerelme, az ő első nagy szerelme. Talán féltékeny az elhunyra. Mért lenne féltékeny, hisz most egészen az övé? Nem jogosabban lehet ez a szegény halott féltékeny, mert nem borult a sirjára, mert nem imádkozott ártatlan lelke üdvéért, mert egyetlenegy koszorut se tett a hantjára.

De azért nem felejtette el őt soha, soha. Az idő behegesztette ugyan vérző sebeit, de most felfakadt és vér bugyogott belőle. Leccsillapodott ugyan, de azért életének javarésze vele szállott a sirba. Más nő gunyolta volna ifjúkori szerelmét, de ő szerette és megérdemli, hogy viszontszereztessék.

Ruhasuhogás ütötte meg a fülét. Neje visszatért, mantillájával vállain, kálappal fején, kis prémes karmantyuját forgatva.

— Roberto, elhatározta magadat?

hogy fellebb! bámulatunkat . . . még ennél fellebb! — csodálatunkat, osztani fogják ők is! . . . Nemkülönb sietni fognak az első megye példáját és nyomdokait követni és követeket küldeni az április vagy május huszonhátadikán tartandó szélsőbaloldali népgyűlésre, miután: hogy az önálló vámterület szakszerű szankcionálásához, még csak az kell! És meg lesz mentve a haza!

— **Vilmos császár Bécsben.** Vilmos német császár tegnap Rudolf trónörökös koporsójára koszorút helyezett, melynek szalagján a következő felírás volt: „Vilmos császár — barátjának.” Vilmos császár meglátogatta a 7. huszárezredet, melynek tulajdonosa a tisztikarral együtt reggelizett. A reggelinél az ezredes a császárt éltette, ki királyunkat köszöntötte fel. — Szavait befejezve, háromszor kiáltotta magyarul: *Eljen!* Végül a huszárok nyergeletlen lovakon bemutatták a voltziszírozást. A császár nagy meglepedését fejezte ki a huszárok ügyessége és képzettsége felett. Több tisztet és altisztet kitüntetésekkel díszített fel. — A német császár Goluchovsky gróf külügyminiszternek a fekete-sasrendet adományozta. A mi királyunk pedig az aranygyapjasrendet adományozta Hohenlohe herceg német kancellárnak, a mi egyike a legkritikább kitüntetéseknek, melyet külföldi állampolgárnak adományozhatnak. A német császár Szögyény-Marich osztrák-magyar berlini nagykövetet délután az udavari ebéd előtt fogadja.

— **Belföldi hírek.** (A község és helynevek hiteles törzskönyve.) A magyarországi község- és egyéb helynevek egységes, hiteles törzskönyvének létesíthetése céljából a belügyminiszter, a kereskedelemügyi, valamint a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg véleményező szaktestületként állandó vegyes bizottságot szervezett. — (A szegedi mandátum.) Szegedről sürgönyzik, hogy Polczner Jenő a függetlenségi párt jelöltje ellen a szabadelvű párt Pálffy Ferencz polgármestert léptette föl.

Országgyűlés.

Budapest, április 15.

A pénzügyi tárcza költségvetését, végrehalására az utolsót, ma vetették tárgyalás alá.

Láng Lajos előadói beszéde rövid, de tájékoztató képe volt az egész költségvetésnek. Felölelte mindazokat a relációkat, a melyekben a közszolgáltatásnak összes ágaival ez a kormányzati szempontokon kívül, ismertetésének során változott az irányzó motívumokat is, amelyek e tárcza vezetésében érvényesülnek. Mindezek alapján a költségvetést elfogadásra ajánlja.

Figyelemmel hallgatták tartalmas felszólalását s a jobbfél élénk helyesléssel fogadta.

Az előadó után Molnár József fejtette ki az Ugron-frakció álláspontját a tárczával szemben s adóreformra, a fogyasztási adókra és a kiegyezésre kiterjeszkedő beszédének két határozati javaslat volt a konklúziója: az egyik a fogyasztási adók bérbeadására, a másik az önálló bankra vonatkozik.

Neumann Ármán érdekes fejtegetéssel méltatta az adóreformnak kérdését és retrospektív előadásában kimutatta a változott viszonyokkal, hogy változnia kell az adótörvénynek is. Adózás szempontjából kimutatta, hogy a tőkerekre a járadékadó csak hátrányos, mert ez az adó nem legbiztosabb módja, a minek kiküszöbölésére igyekezünk, az elpalástolásnak. Szakszerűen szólott a tőzseadóról is és álláspontját abban domborította ki, hogy az érdekköröket az ingó és ingatlan birtok alapján egymással szembeállítani a legveszedelmesebb, de egyúttal legigaztalanabb is. Hosszasabban emlékezett meg a folyó kiegyezési tárgyalásokról, legkivált pedig a bankkérdésről, a melylyel kapcsolatban Magyarország jogos érdekeit védelmezte kifogástalan számadatokkal.

Nagy figyelemmel hallgatott beszéde után Helfy Ignác vette sorra a fontosabb pénzügyi kérdéseket. Legtöbbet a jegybanknál időzött, a melyre vonatkozólag pártjának megbízásából határozati javaslatot adott be, természetesen a folyó bank-

tárgyalások megszakítását és az önálló jegybankot követelve.

Itt a vitát megszakították és következtek az interpellációk.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter felelt Boda Vilmosnak a sárbogárd-szegszárdi vasutközlekedésre vonatkozó interpellációjára.

Boda Vilmos köszönettel vette tudomásul a választ és tudomásul vette a Ház is. Várady Károly általános kiállítási jegyárleszállítást kért, Papp Elek pedig a szomszédos forgalom érdekében interpellált.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter az utóbbinak adott megnyugtató választ Papp Elek és a Ház is tudomásul vette.

Még valami a szerelemről.

Mindig azt képzeltem, hogy a szerelem legboldogabb pillanata, amelyben megnyilatkozik, akár könnyel, mosolylyal, sóhajjal, vagy zokogással áruljuk el, akár keresetlen, egyszerű szavakba öntsük; akár édes méla dalba, félig elcsattant csókba rejtjük, akár kitörni engedjük a pillanat hatalma alatt, midőn karjainkba várjuk kedvesünket. Eléggé ó-divatu voltam azt hinni, hogy a házasság a szerelem gyümölcse, az udvarlás meg a szerelem virága, költészete, s ha a szerelmek ajka zárva marad, csak azért van, mert tudják, hogy néha több öröm van a képzeletben, mint a valóságban.

A szerelem költészete ma már divatját multa. Szerelmes lehetsz, de nem beszélhetsz róla. A lány rögtön letorkol: „hagyjon békét vele, elég abból annyi, amennyit a színpadon hallunk” Jó társaságban a csókról nem szoktak beszélni, az is a száműzött fogalmakhoz tartozik.

Egy szóval az udvarlás nagyon mostoha sorsra jutott a század végén s egészen más szótárt használ mint harmincz évvel ezelőtt.

A mai fiatalság rohanva él s nem jut rá ideje, hogy gyöngéd érzelmét szavakba öntse. Beszél a sportról, a divatról, a konyháról, a kutyákról és lovakról, felemlíti a liaison-jait is, de ha jó családból való fiatal lánynak kell

Roberto, rábámult, mint a ki nem érti a szót.

— Nem? Nem is könnyű dolog. A mama sehogy se akarja, hogy Biancának nevezzük. Azt mondja, hogy hívjuk Luciának vagy Reneének. En magam részéről nem bánom már kegyeletből is. De ha fia lesz, akkor meg van oldva, mert magától értetődik, hogy csak Roberto lehet a neve, hisz ez a legszebb név a naptárban.

Es puha kis kezével gyöngéden simított végig Roberto sötét fürtjein.

— Mit csinálsz? sok a dolgod? Egy pillantást vetett az íróasztalra és ámbár férje gyors mozdulattal szedte össze a leveleket és a képet, észrevette benső megindultságát.

— Boosáss meg, hebegte Roberto zavardottan, és kisietett a szobából.

(Vége köv.)

Honthy háza.

Szinmű 8 felvonásban, Irta: Herczeg Ferencz.

Uj oldalról mutatkozott be a magyar közönségnek Herczeg Ferencz „Honthy háza” című három felvonásos színművével. Uj darabjának egyik legnagyobb előnye, sőt fénypontja az, hogy rendkívül erős fegyverrel ostromozza a mai kor, világnézet legnagyobb boldogságát, az egyedüli élet ézét, a minden áron és minden eszközzel való pénzahajhászatot.

Elrettentő példával bünteti meg a bünt, a mely legjobban abban nyilatkozik meg, de egyszersmind sivárrá, lehangelgöttá is teszi a közönség kedélyét, hogy a bukott, bűnös anyára épen leányával dobat követ; anya és leány között nem hangzik el egyetlen barátságos, meleg szó, mert tudja, hogy az a püspöktől is pénzt kért s épen ez teszi a darabot hálátlanná is.

Nagy, nemes ambícióval fogott hozzá e két bűnnek ostromozásához s talán épen e nemes törekvés, hogy megtanítson benünket e társadalmi kérdések helyes és alapos megoldására okozza, hogy midőn a bünt olyan erősen bünteti, ugyszólván ostromozza, ninesen meg a kellő ellentétbe helyezése az erénynek és a bűnnek s hogy darabjának általános jellege, légköre sötétté lesz.

Azonban mielőtt a „Dolovai nábob” és a „Három testőr” kedvelt s neves szerzője uj színműnek részletes bírálatába boesátkoznánk, az alábbiakban adjuk annak rövid meséjét.

A darab előzményei két évtizeddel előbb történtek meg. Sassné husz év előtt Honthy Attila neje volt, megcsalta a férjét, az öngyilkossá lett, Sass nőül veszi az özvegyet, mert bűnös szerelmüknek gyümölcse is lett. Honthy Ida, mint husz éves leány kerül élénk, nem tudja, hogy ő tulajdonképen Sassnak a gyermeke.

A szülők kapzsisága nem engedi meg,

hogy a leánynak tudára adják származását, a ki Honthy leányának hiszi magát s az öreg, végső óráit élő Honthy püspök hagyatékát akarják a szerencsétlen leány révén kézhez kaparítani.

Lemond ez a szegény gyermek szülői kívánságára fin de siécle könnyelműséggel egy léha báró rokonáról az első felvonásban, pedig azt hiszi magáról, hogy szereti azt a dologkerülő Sass Ivánt s nőül akar menni egy egyszerű, de becsületes székely ügyvédhez, a püspök ügyészehez. A második felvonásban már nem akar az ügyvédhez menni, mert az megsérti az édes anyját.

Itt sem az anya iránti szeretet, hanem a köteles gyermeki érzés készíti Idát egy indulat rohamában e lépésre. Később, a harmadik felvonásban képzel szerelmének, a léha rokonnak ajánlja fel újból a kezét, a kiről kiderül, hogy nem a leány kezére, hanem az örökségére vadászik, miután pedig a püspök összes vagyonát egy „Honthy háza” elnevezésű szegény gyermek menház létesítésére hagyta, elfordul a leánytól s a leány egy nagy erkölcsi rázkódás sulya alatt ismét csak az egyszerű ember támaszát fogadja el. Természetes dolog, hogy a szívnek ehez a dologhoz semmi köze sincsen, itt csak vagy a kétségbeesés, vagy az ész szava dönthetett; nála valószínűleg az utóbbi, mert mindig bölcselkedve cselekszik.

Két felvonáson keresztül a cselek-

szerelmet vallani, megakad, mint Cordelia s nem tudja „szívét ajkára venni.“

De talán magok a nők az okai annak a visszasságnak? Vajjon alkalmas-e a modern nő arra, hogy szerelmi vallomásra inspirálja a férfit? Ha nézzük, hogy miben találja a modern asszony legfőbb élvezetét, azt látjuk, hogy mulatságba, színházból koncertbesiet; hogy csak a risqué tárgyú regényeket olvassa, hogy legfőbb tanulmánya lehetőleg majmolni a férfiakat.

Hajszolj az epigrammokat, paradoxokat, társadalmi kérdéseket. Ha nem követeli a szavazati jogot, csak azért van, mert a politikát nem tartja oly fontosnak, mint az új szokásokat, új szavakat, új revelatiókat ruhában, vallásban, vagy bármiben nyilvánuljanak is. Csak az hat rá, ami új. Fél a betegségtől, mert szobába szorítja; retteg a háztartástól, mert gondot ad. A férjet csak olyannak tekint, aki jó arra, hogy minden kényelméről gondoskodjék. A modern asszonyok zöme egyáltalán nem pártolja a házasság intézményét s csak azért fanyalodik rá, mert mégis ezt a pályát hiszi a legkönnyebben elérhetőnek. Nem kell hozzá diploma!

A modern asszony élete a változatosság, az újdonság. Nem is egy könnyen törődik bele a házasság egyhangúságába. Csakhamar beleun hogy mindig azt az egy embert lássa maga mellett, aki követeli jogait anélkül, hogy új kísérletet tenne megszerezni kegyeit. A modern nő csak azt szereti, ami nem közönséges, ami subtilis, ami brilliáns. Az ilyen nő a mézes hetek után csak a prózai, a monoton oldalát látja a házasságnak, s mihamar új izgalmak után vágyódik.

Olyan férjre ritkán akad, aki le tudja kötni az egész életre, s nem csoda, ha idegenkedik a házasságtól, de az is természetes, ha a férfiak idegenkednek ettől a genre-től.

A modern nő pompás társ egy waltzerra, egy picnic-re, de isten mentsen tőle egy egész életre.

Könnyű, élénk, összefüggéstelen beszédje pezseg mint a champagne-i, s elkábit, de feleségi minőségében ép úgy felforgatná a

ményt a vagyona vágyó Sassnak azon mesterkedése képezi, hogy megtudja vajjon van-e a püspöknek végrendelete, vagy nincsen. Ha nincsen, akkor menjen Ida az öcséséhez nőül, ha pedig van, akkor jó lesz az ügyvéd is.

Honthy püspök ugyanis fivére tragikus halála óta megszakította annak Sass báró nevére lett özvegyével az érintkezést. Honthy öngyilkossága előtt megírott naplóját a püspöknél hagyta, a ki ezek szerint tudja, hogy a Honthy életében született Jda leány a Sass báróval való bűnös viszony gyümölcse. Sass báró jól tudja, hogy a püspök a napló miatt a leány javára nem végrendelezhetik s így hát valami olyanfajta üdvös véletlen után kapkod, a mi a püspököt egyáltalában meggátolná a végrendelezésben. Azonban a püspök végrendelezik, az árváknak hagyván vagyonát s ezt Sass báró megtudva — a botrány hírlapjából menekülő — amaz aljas, nemtelen tette, arra a lelketlen elhatározásra vetemedik, hogy felfedezi a szegény, meggyötört leánynak, miszerint nem joggal viseli az édes anyja első férjének a nevét, mert neki ő az apja és ráadásul átadja neki az ügyvédtől. Ida becsületes imádójától megkapott naplót, a mit a püspök a szegény szerelmes ügyvédnek azért adott át, hogy Ida származásának tudtára hozásával, őt visszariassa e házasságtól.

A leány megkapja tehát annak az

házi boldogságot, mint a hogy a champagne-i felforgatja a szervezetet.

A modern asszony teremti meg a modern férfit a mikor a mérték betelt, elhamvadnak, hogy kikeljen hamvaikból a jövő század asszonya és férfia jobb mintára gyurva, helyesebb alapon megnevelve.

Szakra.

S z i n h á z.

(P.) Tegnap *Herczeg* Ferencz legújabb színműve a „*Honthy háza*“ került színre nálunk s daczára a rossz időnek, szép számu közönség előtt. *Herczeg* Ferencz az újabb írói nemzedék kitünőbbjei közé küzdötte fel magát alig néhány év alatt; novelláit, regényeit szereti a közönség; színművei „*Dolovai nábob*“, „*Három testvér*“ hódítanak s állandó közönséget biztosítanak.

Legújabb alkotása a „*Honthy háza*“ tetszést aratott a fővárosban s ennél fogva érthető, ha a vidéki közönség is érdeklődik iránta.

Lapunk más helyén — tárcza-rovatunkban — foglalkozunk a darab méltatásával, kellő világitásba helyezvén annak előnyeit s hátrányait, e helyen tehát csak a szereplők alakításait vesszük szemle alá.

Sándor Emil (Honthy) kisebb szerepéből szép kabinetalakot produkált, olyan igazi püspököt mutatott be, hogy szinte megtévesztette vele a szemlélőt.

Mezey Kálmán (Nemere) a vén agyafurt székely góbét, teljes elismerésre méltóan alakította. Kár, hogy a darab szerkezeti hibájából folyólag e szerep az utolsó felvonásban már ellaposodik, de így is Mezey helyes felfogással s kitünő színezéssel, gondos tanulmányal teremtett abból egy kitünő alakot, úgy, hogy a vége felé már a közönség is belemelgedett a tapsokkal való méltatásba.

Gratulálunk alakításáért, melyből azt is kiláttuk, hogy neki jobban áll a kedélyes apa — mint a komikus szerep.

Könyves Jenő (Sándor) magas intelligenciával rendelkező színész, ki szerepét az apró részletekig ki szokta dolgozni. Ezen alakításából is, a körültekintő értelmes színész látszott ki s bensőségteljes játéka alig hagy fenn kívánni valót.

embernek naplóját, kinek husz év óta akaratlanul és jögtalanul viseli nevét s kinek, mintegy mindenben ideális férfinak emlékéket husz év óta a szerető gyermek kegyeletes imádatával veszi körül.

Hát bizony gyalázatos, pestises dolog hogy az az állatias érzelmű apa annyi szenvedést okoz a szegény leánynak.

A darab azzal végződik, hogy a leány megtudva, miszerint a püspök neki semmit hagyott s így nem kapja meg a szegény árvák pénzét, megértve a szülők ocsmány kapzsiság okozta fondorlatait, a ritka becsületes ügyvéd nevére lesz s annak karján ott hagyja szülői házát azon elhatározással, hogy oda soha többé vissza ne térjen.

Herczeg e valóban remek szindarabjának hatása nem azon okból maradt el, mintha annak kicsiny műbece lenne; az író lelke nemeset célozott, a hiba a nagy gondolat kidolgozásában van, az abban lévő erős, szigorú erkölcsi ítélkezés szüli a közönség körében a visszatetszést.

Találunk különben benne több apró hiba mellett, a melyek felsorolása hajszálhasegatás volna, a kivitelben egy óriási s lélektanilag is lehetetlen dolgot. Azt hiszem, senki sem hiheti azt el egy apáról, ha még annyira elzüllött, aljas ember is, hogy képes legyen husz évig gyermeke előtt eltitkolni, hogy tulajdonképen ő av édes apja. Egy érző emberben husz év alatt meg kellett volna az apai érzésnek

Haday Sándor (Sass) kitünően alakította a jellemtelen bárót, úgy, hogy ezt a szerepét bátran számíthatja a legjobbak közé. Ő is megérdelte a tapsokat és sürű kihívásokat.

Jó volt *Lubrincz* is (Etelka) a nagy-ravágyó anya szerepében.

Somló Emma (Margit) igen kedves kis naiva volt s olyan kellemmel, ügyességgel játszott, hogy a szó szoros értelmében meglepte vele a közönséget. Nyílt színen is tapsolták s többször hívták lámpák elé.

Makó Aida (Honthy Ida) jól alakított, a mi e nehéz szerepnél neki — a kezdőnek — kettős érdem. Drámai erősebb kitörései ugyan még nem tisztultak meg az iskola mázától kellőképen, hanem azért már is előtérbe áll a tehetség s alakításában törekszik a keresetlen egyszerűségre s épen ez a jó tulajdonsága biztosítja neki a sikert. Sok tapsot és kihívást kapott, mit a szép játékért valóban megérdemelt.

A többi közreműködők jól töltötték be helyeiket, legfeljebb *Lenkeffi* (*udvari pap*) urnak szeretnénk megmondani, hogy ha máskor püspökével beszél, hát vegye le a kalapját.

Rendezés jó volt.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igaztató, kiadó-hivatal s az irattár a felelőknek felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Offhon“-a. Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

legalább egyszer okvetlenül nyilatkoznia. De az sem feltételezhető, hogy mikor annyi idő után tudtára adja a dolgot leányának, miszerint e kiváló fontosságú cselekményt nagy lelki harez ne előzné meg.

Végeredményben a „*Honthy háza*“ felséges gondolat, a mely talán kissé helyesebb kivitelben óriási hatást ért volna. Alakjainak némelyikét kár volt olyan nagyon sötét színben megrajzolni, szóval kissé tartózkodnia kellett volna attól a mai modern, tulságosan realiztikus iránytól, a mely azután a közönségben olyan sötét, nyomott hangulatot keltett, a mit csak néha derített fel egy-egy kedélyesebb mondás, vagy szellemes ötlet.

A szereplők mindent megtettek a siker érdekében.

Makó Aida hatalmas drámai erővel bír, játéka kifogástalan, átgondolt volt.

Mezey művészi, kabinetalakítást produkált, ugyszintén *Haday* is. *Somló* bájos, véghetlen kedves volt Margit szerepében. *Sándor* Emil a haldokló püspök nagy gondolatokban gazdag erkölcsi intelmeinek kiváló tolmácsolója volt.

Könyves, aki ügyesen rendezett s játszott, szintén elismerés illeti.

Játszottak még *Lubrincz* és ifju *Német* János is.

Lindenfeld Ede.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2-4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nivaltas órák az állami anyakönyvvezetőknél. Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokou d. e. 10-12-ig. d. u. 3-6-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

Május 16. Nyomdászok tavaszi mulatsága a Margit-fürdő összes helyiségeiben.

Városi közgyűlés. Debreczen város törvényhatósági bizottsága holnap, pénteken, délelőtt 10 órakor a városháza nagy tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozat mellett: 1. Nagyméltóságú báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Gromon Dezső honvédelmi államtitkár urak köszönő irataik. 2. Tanácsi előterjesztés: a debreczeni városi helyi vasut részvénytársaság által tervbe vett Kossuth-utcai szárnyvonal iránt Debreczen város és a részvénytársaság között kötendő szerződés tervezetere és faadomány általi segélyezés iránt. 3. Ugyanaz: a városi közgazgatási bizottságnak az 1895-ik egész évi jelentésére. 4. Ugyanaz: Szirmayné Mészáros Jusztina művirág készitést tanító segély iránti kérelmére. 5. Ugyanaz: Günther Ferencz adókiivetőnek újabb szabadságolás iránti kérvényére.

A Csokonai-kör közgyűlése. A „Csokonai-kör“ április 19-én d. e. 10 és fél órakor a városháza nagytanácstermében tartja VI.-ik rendes közgyűlését, melynek tárgyai lesznek: 1. A pénztárnok és számvizsgáló-bizottság jelentése. 2. A folyó évi költségvetés megállapítása. 3. A múlt évi működésről szóló jelentés. 4. Általános tiszttüjtés. 5. A választmány kiegészítése. Debreczen, 1896. ápril 14-én. Széll Farkas, elnök.

Uj kórházi orvos. A városi közkórház belgyógyászati osztályán ujonnan szervezett segédorvosi állásra dr. Szegedy József, kolozsvári tud. egyetemi gyakoronokot nevezte ki Dégenfeld József gróf főispán. Az új orvos e hó 20-án kezd meg működését.

Fényes esküvő. Fényes esküvő folyt le ma délelőtt városunkban. Stéger Pál honvéd huszár százados vezette oltárhoz Machik Irén kisasszonyt, özvegy Machik Béláné, született báró Bornemissza Zsuzsanna bájos és nagy műveltségű leányát. A diszes nászmenet előbb a városháza nagy tanácstermébe vonult, a hol a diszmagyarban öltözött Budaházy Endre anyakönyvvezető kötötte meg a polgári szerződést, majd a református nagytemplomba vonultak s itt Dicsőfy József lelkész tartott az ifju párhoz remek beszédet, elvégezvén az egyházi esketést. A nászmenetet legelől ősi magyar szokás szerint a násznagy bittal diszmagyarban gróf Bethlen Károly vezette, oldalán gróf Bethlen Charlotteal. Tanuk voltak gróf Mikó Árpád, Udvarhelyvármegye főispánja és Biró Kálmán ezredes, a második honvéd huszár-ezred parancsnoka. Koszorus párok voltak: Báró Huszár Pál báró Jósika Beatrixal, Ujfalussy Miklós, báró Jósika Valériával; Villám János, báró Győrffy Katinkával, Treisinger József, báró Bornemissza Adállal. A nászmenetben résztvettek Stéger Ubald özv. Machik Bélánéval;

Zgorszky Jenőné, gróf Mikó Árpáddal; gróf Korniss Zsigmondé, Hetyey Gyulával; báró Horváth Melanie, dr. Medve Zoltánnal és báró Huszár Ilona, b. Bornemissza Tivadarral. Tegnap este az örömanya lakásán negyven terítékű vacsora volt, a melyen a Magyar testvérek zenekara játszott. Ma délelőtt ugyancsak ott villásreggeli volt, a mely után a fiatal pár a déli vonattal nászutra indult.

Zászló avató ünnepély. Fényesnek és impozánsnak ígérkezik a kerekedelmi akadémia május hó 16-dikán, szombaton tartandó zászlófelszentelési ünnepélye. A tanári kar Zádor Lajosné urnót kérte fel a zászlóanyai tisztre, ki azt készséggel el is fogadta. A zászlóalapra már régebb idő óta folyik a gyűjtés s csak most nyert befejezést. Huszonnégy nyoszolyó-leány és ugyanannyi vőfély fogja emelni az ünnepély fényét. Este táncvizigalom lesz. Mint halljuk, a miniszter is képviseltetni fogja magát az ünnepélyen.

Kormánybiztosok az egyházkerület gymnáziumához. A mai napon küldötte meg Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter Kiss Áron püspöknek a tiszántuli evangélikus református egyházkerületekben lévő gymnáziumok számára a folyó évben megtartandó érettségi vizsgálatokhoz az 1883-ik évi 30. t.-cz. 23-ik §-a alapján a kormánybiztosok kinevezéseket. A kinevezett kormánybiztosok mind neves emberek. A debreczeni kollégium érettségi vizsgálatainál, a kormányképviselésében Farkas József budapesti theologiai tanár lesz jelen; a máramaros-szigeti főgymnáziumnál, továbbá a hódmezővásárhelyinél Szóls Farkas budapesti főiskolai tanár lesz a kormánybiztos; a szatmári főgymnáziumnál György Endre, a magyar tudományos akadémia tagja, a kis-uj-szállásinál Kenessey Béla kolozsvári főgymnáziumi igazgató és a mezőturi főgymnáziumnál pedig dr. Csiky Kálmán egyetemi nyilvános rendes tanár képviseli a kultuszminisztériumot

A debreczeni kir. járásbírószék bírói kara megszaporodik egy albiróval. Felsőbb helyen ugyanis belátták, hogy a járásbírószágnál a rendkívül fokozódott ügyforgalommal szemben kevés a bírák száma, ennél fogva egy újabb, negyedik albirói állást szerveztek. Az erre vonatkozó leirat már a napokban megérkezik az igazságügyi minisztériumtól.

Közeledik a sorozás. Nemsokára megnepesül a Szent-Anna-utca vidéke. Hétfőn kezdődnek városunkban az idei sorozások, a melyen azután a „Regiment orvos“ ur ítélkezik s biztos szemmel veszi észre első pillanatra, hogy melyik legény a „tauglich“ és hogy melyik nem alkalmas a gyöngyöletre. A „Pavillon“ laktanyában lesznek a sorozások s első napon az első korosztálybeliek állanak elő. A katonának bevált legény azután fitymálva nézi le kortársát, a ki még csak katonának sem való. Büszkén lépked haza, mintha már is az „Einzeln marsch“-ot rugná s a kezében lévő kis czédulát, a melyet közönséges nyelven „Widmungs-Sehein“-nak hívnak, megmutatja boldogboldogtalannak. Október elsejéig tart e nagy boldogság, a mikor azután megismerkedik a gyöngyölet keserveivel, a melyek bizony nem csekély mértékben esik nehezére a civilizélet kényelméhez szokott legénynek s pár hetes katonai korában már a kiszabadulás kétes távolban lévő idejéről ábrándozik. A fősorozást különben a következő sorrendben tartják meg. Hétfőn, április 20-án az első korosztálybeliek,

22-én a második és harmadik korosztálybeliek és 23-án esütörtökön a mindhárom korosztálybeli idegen illetőségűek kerülnek sorozás alá.

Katonai felülvizsgálat. Ma délelőtt kilencz órakor tartotta meg a helybeli katonai állandó vegyes felülvizsgáló bizottság április havi rendes ülését a „Pavillon“ laktanyában gróf Dégenfeld József főispán elnökölte alatt, a kinek kíséretében ott volt Orosz Sándor vármegyei első aljegyző is. Katonai részről a 39-ik számú közös és a 3-ik számú honvédegyalozezred parancsnokai jelentek meg. Előállított összesen 30 ember, ebből négy ténylegesszolgálatban lévő honvédet, mint fegyverszolgálatra alkalmatlant elbocsátottak. Kilencz legény pedig bevált katonának.

Temetés. Tegnap délután kísérték örök nyugalomra városunk egyik előkelő polgárát ifj. Ungváry Andrást. — A szakadó eső daczára nagy számú résztvevő közönség gyűlt össze a gyászháznál és a Kossuth-utcai templomban, hol Könyves Tóth Kálmán lelkész mondott az elhunyt felett remek imát és bucsuztatót. A gyászoló család ez uton fejezi ki halálját és köszönetét azok előtt, a kik a temetésen megjelentek s a családot ért nagy fájdalmat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

Hazafelő. Vida Eszter Hajdu-Sámsonban látta meg a napvilágot, azonban saját állítása szerint a debreczeni levegő sokkal jobb hatással van reá egészségi szempontból. Vida Eszter daczára annak, hogy nagyon kevés jutott neki abból, a mit emberi nyelven szépségnek neveznek, mégis azon szerencsés halandók közé sorozódik, a kik iránt a hadsereg előszeretettel viseltetik. Tegnap éjjel is, — már meglehetősen késő volt — még mindig ott ácsorogtak egyik külvárosi utcában, boldog szerelmükben meglefedkezve minderről, még a rendőri őrzéjatról is, a mely azonban ott termett s ő nagyságát a leghüvösebb helyre kisérte, a mig azután a kapitány ma reggel meg nem tette a kellő lépéseket a Vida Eszter hazautaztatása ügyében.

Agyonlőtt csendőr. A nyiregyházi esendőrör, Berecsky őrmester vezetése alatt Nyirbakta felé a rendes köruttra küldött ki egy esendőrt. Midőn a csendőrök a nyirbaktai erdőn haladtak keresztül, a bokrok között egy puskalövés durrant el s az egyik esendőr a lövés által találva, halva rogyott össze. Társa a lövés irányában rögtön elindult a tettes keresésére, de a sűrű bokrok között nem bírta elfogni. A nyomozást a nyiregyházi esendőrség nagy erélylyel folytatja, de eddig még nem sikerült a hivatásának áldozatául esett derék esendőr gyilkosának kiletét kipuhatolni.

Uj anyakönyvvezető Hajdu-Szoboszlón. Hajdu-Szoboszló város kérelmére a vármegyei közigazgatási bizottság nemrégiben felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy miután Kovács Gyula polgármester óriási elfoglaltsága miatt az anyakönyvvezetési teendők ellátására képtelen, oda egy anyakönyvvezetői helyettes neveztesse ki. A belügyminiszter ez állásra a mai napon a belügyminiszteri tarifa terhére Káldy Imre városi adópénztárnokot nevezte ki, évi 600 forint fizetéssel.

Tisztviselők millenniuma. Nem Debreczen város, nem Hajduvármegye tisztviselőiről van szó, hanem a baranyamegyeiéről. A törvényhatóság közgyűlése Baranyamegyében egyhangulag és szíves örömmel mondotta ki határozatképen, hogy a millennium emlékére és örömeire a megye tisztviselőinek háromszorosan számítja ezt az esztendő a nyugdíj beszámításánál.

A kiállítás napilapja. Amint értesülünk, május elsejétől a kiállítás területén külön kiállítási napilap fog megjelenni, mely a

kiállítás t
készítését
jövedelem
egyletek
lesz nagy
értesülése

epochális
szüntés t
vés soka
tek ki, h
hatja, m
bot, s a
ember fe
kellene l

meg ná
ben a f
része el
Magyar
2 éves p
4 éves
9-13
16-18 f
kunsági

fiatal em
gondolk
talba jár
ják mag
— addig
inkább
okuk g

Egy
szencác
ban. Cs
tehát m
egyáltal
hogy a
ujra vő

Az
sággal l
örög bá

van fel

sarkány
sem aka

Az
törvény
rendje
nem lel
döcög
folyosó

törvény

zett) sz
pályau
vasuti

dárok
külder
melyre
voltak
donát

királyi
muzeu
érdekl
nap v

a tört
rály h
érdekl
Budap
zsand
szultá
nelmi
sebb

—

a hel
Sall
hamis

gyűjtő
azután
hanem
is. Ille

Egy l
Sall u
visele
vedett
a hol
ujból
meg
A ha
Tóth

kiállítás területén fog elkészülni. A lap szerkesztését Porzsolt Kálmán vállalta el, a tisztaság érdekében pedig a magyarországi kulturegyletek között fog megoszlan. A lap nem lesz nagy terjedelmű és főként a kiállítási értesülésekre fog szorítkozni.

— **A köszöntés reformja.** Berlinben epochális újítást akarnak behozni a köszöntés terén. Mivel ugyanis a kalaplevegés sokakra fásasztó, oly készüléket eszeltek ki, hogy az ember a zsebében hordhatja, megnyom vagy megcsavar egy gombot, s a kalap magától fölemelkedik az ember fejéről anélkül, hogy a kezét ki kellene húzni a zsebéből.

— **A tavaszi juhvásárt** ma tartották meg nálunk eléggé eredménnyel, amennyiben a felhajtott 13500 darab juh nagy része elkelt, és pedig kielégítő áron. Magyar juh párja 11—12 frt, anyabirka 2 éves párja 10—11 frt, 3 éves 12—14 frt, 4 éves 13—16 frt, örü 1 éves párja 9—13 frt, 2 éves 14—15 frt, 3 éves 16—18 frt. Az eladott juhok nagy részét kunságiak és jászágiak vásárolták meg.

— **Nyelvezvényes völegény.** Míg a modern fiatal emberek nagy időközön át tépelődnek, sokat gondolkoznak, udvarolnak, telekkönyvi hivatalba járnak, — a míg nagy nehezen el tudják magukat határozni a völegényi állapotra — addig az öreg Mathusálemek, a kiknek inkább az elmúlásra, mint egy új életre volna okuk gondolni, előljárnak a jó példával.

Egy ilyen őszbeborult aggastyán keltett szenzációt egyik anyakönyvvezetői hivatalban. Csonka Jánosnak hívják és 1816-ban, tehát még e század elején született, de azért egyáltalában nem talált abban semmi furcsát, hogy a század végén 80 éves korában akart újra völegény lenni egy 60 éves matrónával.

Az anyakönyvvezető hivatalos komolysággal leplezte csodálkozását, de a mikor az öreg bácsi irományait átnézte, felkiáltott:

— Hallja öreg ur, hiszen magának már van felesége!

— Van, de azt nem szeretem. Egy sárkány, a kit elk ergettem, a kiről hallani sem akarok — motyogott az öreg ur.

Az öregnek aztán megmagyarázták a törvényből, hogy a míg első feleségétől annak rendje és módja szerint el nem válik, addig nem lehet másodszor völegény. Erre aztán eldöcögött a hivatalból nagy busan, de a folyosón még sokáig dörmögött boszankodva:

— No hát ez rossz törvény, nagyon rossz törvény...

— **950.000 forint értékű műtárgy** érkezett szombaton este Budapestre a nyugoti pályaudvarra. A küldeményt két külön vasuti udvari kocsit szállította udvari zsandárok felügyelete mellett Budapestre és a küldemény bevallott, azaz becslési értéke, melyre a kiállítási tárgyak biztosítva voltak, 650.000 frt. Ezek az udvar tulajdonát képezik és a Burgból, valamint a királyi ház tulajdonát képező, az udvari muzeumokban elhelyezett Magyarországot érdeklő műtárgyak, melyeket még vasárnap vittek a kiállítási területre, hol azokat a történelmi csarnokban helyezik el a király hivatalnokainak utasítása szerint. Az érdekes műkincsnek őrzésére állandóan Budapesten marad egy vagy két udvari zsandár is. A mi királyunk és a törökök szultánjának kiállítása képezendi a történelmi csarnok legérdekesebb és legértékesebb kiállítási tárgyait.

— **Egy néma, aki megszóial.** A múlt évben a helybeli rendőrség elcsipett egy magát Sall Ábrahámnak nevező siketnémát, a ki hamis okmányok alapján könyöradományokat gyűjtött. Tóth Sándor rendőrfogalmazó előtt azután beismerte, hogy nemcsak nem néma, hanem kitünően beszél magyarul és németül is. Illetőségi helyéül Karácsonyfalvát vallotta. Egy kis börtönbüntetés után hazatolonczolták. Sall ur később Szatmárra utazott s ott magaslatért négy hónapi börtönbüntetést szenvedett ki. Innen a sors Kolozsvárra vetette, a hol holmi csinyért nyakonsípték s most újból hazatolonczolták. Ma hajnalban érkezett meg Debreczenbe, mint tolonczközpcztra. A harmadik kerületi rendőrkapitányságnál Tóth Sándor hallgatta ki újból s csak most

derült ki, hogy Sall tulajdonképen *Jakobovics* Izidornak hívják, nem annyira Karácsonyfalván, mint Iza ugoesamegyei községben látott napvilágot s jelenlegi illetőségi helye Tisza-Kive község. A notórius gazember holnap folytatja útját hazafelé s arcképe ünnepélyesen belekerült dicső gazember társai mellé abba a nevezetes albumba.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától.

A t. Házból.

Budapest, április 16. *Kullmann* Lajos szólott az ülés megnyitása után a söradó leszállítását és felvidéki mezőgazdák támogatását kérve. *Kovács* József szólott azután sürgetve az önálló bank létesítését. *Polónyi* Géza a régi kvóta fentartását követelte s határozati javaslatot nyújtott be a külföldön élő hitbizomány tulajdonosok kétszeres megadóztatására vonatkozólag. *Polónyi* beszéde után elnök a vitát bezárta. *Lukács* László pénzügyminiszter szólott ezután általános helyeslés és nagy tetszés mellett. Beszédében kijelentette, hogy a sörgazdák és sörgyárosok méltányos kéréseinek eleget fog tenni. Hozzájárul a külföldön élő s könnyelműen költséző hitbizomány tulajdonosok erősebb megadóztatásához, azonban a *Polónyi* Géza határozati javaslatát nem fogadhatja el. A kvóta ügyében csak úgy vállalhatja el a felelősséget, ha javaslatokkal nem kötik meg a kezét (Elnök helyeslés.) A Ház nagy többséggel szavazta meg a tételt s a benyújtott határozati javaslatokat elvetette. Következett a napirenden a pénzügyi költségvetés részletes tárgyalása.

Zászlós urak esküje.

Budapest, április 16. Az új zászlós urak ma délelőtt tették le Bécsben ő felesége kezébe az esküt.

Meghalt szobrász.

Budapest, április 16. *Tilgner* pozsonyi születésű szobrász a ma délelőtt folyamán meghalt.

A Szent István-társulat gyűlése.

Budapest, április 16. A Szent István-társulat ma délelőtt tartotta meg nagygyűlését rendkívül nagy látogatottság mellett. *Vaszary* Kolos hercegprimás óriási hatás mellett mondotta el nagy beszédjét. A nagygyűlés a pápának 2000 forintot szavazott meg.

A beteg orosz trónörökös.

Budapest, április 16. Nizzából vett értesülések szerint az orosz trónörökös betegsége rendkívül súlyos. Állapota aggasztó, felgyógyulásához semmi reményt nem fűznek.

Leégett város.

Budapest, április 16. Kalkutta város óriási szerencsétlenség áldozatául esett. A városban renkívül nagy tűzvész pusztított, a melyben 300 ház lett a lángok martalékává. A borzasztó szerencsétlenség 4000 ember szájából vette ki a kegyeret, a kik valamennyien hajlék nélkül maradtak.

Törvénytörés.

* **Sajtópör.** A debreczeni kir. törvénytörés előtt holnap reggel 8 órakor kezdődik meg az esküdtörési tárgyalás ama, *sajtó úján alkotott rágalmozás és becsületsértés* vádában, melyet *Orosz* István m.-pécsi községi jegyző emel *Sinay* Károly és társai: *Vida* Péter és *Sass* Antal m.-pécsi lakosok ellen. A magánvádló jogi képviselője dr. *Nagy* Kálmán, *Sinay* Károlyé, dr. *Kálmánczhey* József, *Sass* Antalé és *Vida* Péteré dr.

Kardos Samu mind a hárman debreczeni ügyvédek. Az esküdtörés a II. osztályból alakítják meg. A bíróság tagjai lesznek: *Igyártó* Sándor elnök, *Hoffmann* József és dr. *Szeőke* István szavazó bírák, dr. *Galánffy* János jegyző. A tárgyalás iránt, mely az esküdtörés pontos vagy késlekedő megjelenése szerint és az ötvenen felül lévő tanúk nagy száma miatt szombat hajnalig, vagy reggelig is eltarthat, nagy érdeklődés mutatkozik.

Közgazdaság.

* **Az „Anker.”** Az „Anker” járadék és életbiztosító társaság közgyűlésését tegnap tartotta meg *Hoyos* Rudolf gróf elnöklete alatt. A jelentésből kitűnik, hogy a lefolyt évben 9335 ajánlatot tettek 26.409,227 frt tőke és 16,958 frt járadék erejéig s ebből 7879 szerződést, 22.369,594 frt tőke és 11.560 járadékértékben meg is kötöttek. Az 1895. év végén érvényben volt még 83.649 kötvény, 229.776.062 frt tőke és 110.140 frt járadék értékben és 444 baleset biztosítási ajánlat 3.709,608 frt, illetve 3.820,588 biztosítási tőke és 1666 frt napi kárpótlás, 1895-ben, elhalálozásért, visszaváltásokért, életbiztosítási kötvények után és járadék fejében 1.563,557 frt az osztalékalapból a nyereség részesítésére biztosítottaknak ugy az elhalálozásra, valamint az életbiztosításra vonatkozólag 1.459,599 forint a kölcsönös tulajési biztosítási alapból 2.504.900 forint, összesen 5.528,057 frtot fizettek, míg a díjtartalék és a biztosítási alap emelésére 5.952.000 frtot fordítottak. A biztosítottakra nézve a rentabilitás kitűnik abból, hogy a kölcsönös tulajési biztosításnál az évi részletekre fizetett betétek 1.254,254 frttal 2.504,900 frtot, a nyereséggel való életbiztosításnál a biztosítottak a biztosított összegén kívül 18 százalékot nyereségrészlet gyanánt kaptak, míg a halálesetre és nyereség-részletetésre biztosítottak az évi díj 25 százalékát kapták. A társaság biztosítási alapjai a kölcsönös tulajési biztosítási alapon 5.374,583 frton kívül, a következő alapokból állanak: Díjtartalék (biztosítási-alap) tőke-biztosításra, nyereség-részletetés nélkül, valamint járadék biztosításnál tizenötmillió 723,705 forint; díjtartalék (biztosítási alap és nyereség-alap a nyereség-részletetésnél kötöttbiztosításoknál 27.483.240 frt, összesen 48.581.528 frt; ehhez járul még a részvénytőke 1.000,000 frt és a tőketartalék a különtartalékkal, az 1895-iki nyereség-dotációval együtt 3.047.006, összesen tehát 52.628.534. Az összes aktívák 54.940.781 frt. A tőkebefektetés a törvényes intézkedések szerint történik és a bécsi és budapesti ingatlanokból, jelzálogokból, értékpapirokból áll. A felügyelőbizottság kiemeli, hogy a vagyon megvizsgálásánál meggyőződött, hogy a társaság a leltározásnál a legnagyobb szoliditással jár el és a biztosítási-alap, valamint a díjtartalék dotálásánál a legnagyobb figyelemmel van. A részvényesek közt a kamatok és osztalék fejében minden 500 frtos befizetett részvény után 100 frt, 200.000 frtot osztanak szét; a nyereségrészletetésnél biztosítottak osztalék alapját az 1896. osztalékkal 53.000 frttal gyarapítják, a rendkívüli tartalékot pedig 144.448 frttal emelik. 1895. évben a nyereség részletetésére biztosítottak és a kölcsönösen tulajésire biztosítottak részére mint nyereség 303515 frt fizettetett. Az igazgató tanács tagjait újra választották *Pontzen* Tivadar urat és gróf *Zichy* Jenő ur megerősítettét. Végül *Friedmann* Ottó, *Klein* Hubert bárót és *Seanavi* Etienne R.-t választották meg a felügyelő bizottságba.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz** Ákos.

Nyilttér.

Selyem-damasztok

65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 külön-böző minőség, 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva min. ákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (os. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájszba czimzett levelekre 10 kros, lévelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintézetnek. 6 109-50-7

Lakásváltoztatás alkalmából

Szőnyegek,

csipke- és szövetfüggönyök,

napelleni

ablakredőnyök,

amerikai

gördülő függönyök

Kardos László

üzletében.

364-2-1

Félszázad óta

kítűnőnek elismert

Arany érem **Dr. Sichulsky-féle** Érdem érem
Pécs 1888. Temesvár 1889.**Arckenőcs és mosdóvíz.**

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtanak szepő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett piroosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

JOLIESSANTE-CRÈME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kítűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések eltűzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva annak kellemes színt ad. Egy nagy dohoz ára 80 kr, egy kis dohoz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legéjszégesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és büszönésük eltávolítására megóvására, mely által egyúttal a foghúsra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy dohoz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillet szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézetét. Kívánatra mintadarabok ingyen adtnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, min. k. k. titánél Kasán. — **Debreczenben:** **Róthschoe V. Emil** gyógyszerésznél

327 20-8

Szatmár-Nagybányai vasut részvénytársaság.

M e g h i v ó

a Szatmár-Nagybányai vasut részvénytársaság részvényeseinek

XIII.

rendes közgyűlésére,

mely **folyó évi május hó 8-án délután 5 órakor** a magyar ipar- és kereskedelmi-bank ülés-termében (Budapest, V. Nádor-utca 4.) fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1895. évi mérleg és zárszámadás betérjesztése.
3. A nyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
4. Határozathozatal az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentés tárgyában.
5. A felügyelő-bizottsági tagok és póttagok választása, valamint az igazgatósági tagok jelenlétijegyei értékének megállapítása.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen, vagy megbízottjaik által résztvenni kívánnak, részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt f. é. április hó 30-ig a magyar ipar- és kereskedelmi-bank főpénztáránál (Budapest, V. Nádor-utca 4), vagy a „Nationalbank für Deutschland“ főpénztáránál (Berlin W. Voss-Strasse 34 a) letenni tartoznak, a hol a letett részvényekről elismervények adatnak ki.

A részvények a közgyűlés után az elismervények visszaadása ellenében visszaszolgáltatnak. (Minden két-két részvény egy-egy szavazatra jogosít. Száz szavazatnál többet senki sem gyakorolhat).

Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése f. é. április hó 20-tól kezdve az igazgatósági irodában Budapesten, VI. Dávid-utca 8. sz. a., naponta délután 3—6 óráig közszemlére lesznek kitéve és nyomtatott példányokban minden részvényes rendelkezésére fognak állani.

Budapesten, 1896. évi április havában.

Az igazgatóság.**Vagyon****Mérleg 1895. december 31-től****Teher**

	frt	kr.		frt	kr.
Vasutépítés	1,250,000	—	Alapítke: Törzsrészvények	500,000	—
Új beruházások	151,414	83	Elsőbb. részv. forgalomba	731,500	—
A m. ip. és keresk. banknál elhelyezve	6000	—	törlesztve „	18,500	—
Adóssok	77951	52	Tartalék alap	14,378	69
			Beruházási alap	91,939	65
			Kölesön törlesztetlen rész	58503	52
			törlesztett „	1496	48
			Óvadék letelvek	6,000	—
			Hitelezők	22,121	48
			Üzleti fölösleg. 1894. évről	446	77
			1895. „	40,479	76
	1,485,366	35		40,926	53
				1,485,366	35

Ezen mérleg a felügyelő-bizottság által megvizsgáltott és helyesnek találtott. Ezen bizottság az igazgatóság jelentését pártolta és különösen az üzlet felesleg felhasználása iránt tett javaslatához hozzájárult.

Budapest, 1896. április havában.

Az igazgatóság.

Schönborn-Buchheim Ervin gróf

Munkács-Szentmiklósi uradalmából

SZOLYVAI és POLENAI

égyéves savanyúvíz kitűnő üdítő ital. Orvosi tekintélyek által elismert kiváló hatású **gyógyvizek**. Különösen ajánlva gyomor bajoknál, fejfájás, szédülés és vese bajoknál; vizeleti szervek bántalmánál, epekő és aranyeres megbetegedéseknél. **Köszvény elleni különlegesség.**

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva főleg borral vegyítve a betegek élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

Tulságos gyomorsav képződésnél, idült gyomorhurut és étvágytalanság, torok, gége és hörgők idült hurutos bántalmái ellen feltűnő sikerrel lesz alkalmazva.

Főraktár:

CSANAK JÓZSEFNÉL

Debreczenben.

Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésben.

857-5-

Mosóárúk!

A hírneves cosmanosi gyárból:
ssintartó Voile-ok, Indish
foulard, Atlas Satin, Piquet

Zephyrek

Szerboásznak, à jour kelmék;
hazai gyártmányu

Csalán-szövet métere

12 krajcár.

Szekely varrottas

nagy választékban és olcsón kaphatók

Szabó Lajos fiai

cégnél

Debreczen, Róssatér.

317 0-22

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

„MARGIT“-FÜRDŐ

összes vendéglői helyiségeit

átvettem. E téren már régóta működöm, úgy, hogy sok éven át szerzett tapasztalataimmal nagybecsű vendégeimet teljes megelégedésükre fogom kiszolgálhatni. Minthogy a „Margit“-fürdő **diszterme kiválóan alkalmas bálok, tánczestélyek, lakomák, névnapok, társas összejövetelek és egyéb ünnepélyek megtartására**, ezért tisztelettel figyelmébe ajánlom e célra a nagyérdemű közönségnek.

Megrendeléseket (Abonnánsokat) **reggeli, ebéd, vacsorák**, ugyszintén **havi étkezésekre**, ugy az étteremben, mint a házhoz hordva, **készséggel elvállalok**. Szives pártfogást kér

ZECH JÓZSEF

„Margit“-fürdői vendéglős.

BIKSZÁDI ÁSVÁNYVIZ.

Mint korona Selters.

A bikszádi gyógy- és ásványviz használatát a budapesti kir. magyar tudomány egyetem r. ny. professorai, u. m. dr. Kétly, dr. Kovács, dr. Morelly, dr. Onody, dr. Plósz (kik bizonyítványainak birtokában levén) és még több hírneves budapesti és vidéki orvos, betegeknek állandóan nemcsak **gyógyító** erejénél fogva, hanem mint

kellemes és üdítő vizet legkiterjedtebben rendelik.

Ugyszintén dr. Török József, dr. Dávid Wachtel, Molnár János, Braun Gyula tanár, dr. Katona G., dr. Boleman István, dr. Jakubovics balneológusok és vegyészek e nemben megjelent műveikben a **bikszádi égvényes konyhasós ásványvizet** minden e fajta külföldi ásványviznek följébe helyezik.

A bikszádi gyógy- és ásványviznek töltése az 1876-ik év XIV. közegészségügyi törvényezikk §§-ában előirt módon kezeltek,

melyből évente egy és fél milliót meghaladó üveg szállítatik el, bel- és külföldre.

Az orvosok betegeknek nemcsak az emésztési el- és kiválasztó szervek bántalmainál, hanem mint teljesen **bakterium mentes** vizet — az ép szervezetre különben is mint előnyös hatást — különösen a nyári időszakban és főként a ragályos betegségek járványa alkalmával mindig kitűnő sikerrel alkalmazzák a **bikszádi gyógy- és ásványvizet**.

Melegebb idő beálltával, mikor a szervezet amugyis több vizet igényel, ne terheljük szervezetünket gyártott és rosz, betegségeket okozó ivóvizekkel, hanem

használjuk a bikszádi korona Selters gyógy- és ásványvizet
gyümölesszörppel, borral vagy anélkül mint páratlanul üdítő italt.

A BIKSZÁDI ÁSVÁNYVIZ

újabb vegyelemzését dr. Lengyel budapesti egyetemi tanár eszközölte és szerinte a **bikszádi ásványviz Klára forrása** az egyedüli, mely az emsi, gleichenbergi és niederseltersi **külföldi ásványvizek vegytartalmát, jótékony gyógyító hatását és alkalmazását minden tekintetben fölülmulja.**

Raktárak az ország minden városában és nagyobb községeiben vannak elhelyezve, hol a **bikszádi viznek** évente 1.500.000 üveget meghaladó forgalmát tekintve állandóan friss töltés áll rendelkezésére a nagyérdemű közönségnek.

Bikszád, (Szatmármegye) 1896. márczius hó.

Bérlők: ZOMMER Károly (Szathmár.)
ALMER Lajos Károly (N.-Bánya.)

Bikszádi gyógyforrások ásványvizeinek
kutkezelősége.

Kapható: Szabó Zsigmond, Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl József
Zelmos, Varga Lajos és Felegyházi Jánosnál.

326 0-4

Keil Alajos-féle
PADLÓZAT-FÉNYMÁZ
(GLASUR)
legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palaczk ára 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz képkerek stb. bearayozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz
Legjobb szer mo-dó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. új-nnani befestésére. 161 12-7
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar cégnél Debreczenben.**

238-12-9

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

286-12-9

KÖHÖGÉS,
rekedtség és elnyálkásodásnál
a torok és lélegzési szervek
minden zavarainál
melegen ajánljuk
EGGER
kitűnő hatású
mellpasztilláit.

Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevesebb gyógy fűszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár
EGGER A. FIAI
Nádor gyógyszerára,
Budapest, Váci körut 17.

354-30-13